

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, literară-ilustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru America doi dolari și jumătate pe an.

Foie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 cor., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte

Manuscripte nu să dau napoi.

In tabere!

Valurile luptei de alegeri, pornite.

Deși nu e încă vremea, și deși dieta veche încă nici nu e risipită, nu i s'a cîntat vecinica pomenire, — totuși, fiindcă e lucru hotărît că ea va fi risipită cu ziua de 22 Martie, și fiindcă unii fruntași ai partidelor politice maghiare au început a da raite prin țară și a-și alege cercurile în cari voesc să pășească, —

— urmînd pilda lor, s'au pus în mișcare și unii fruntași ai neamului nostru, și au început a mișca taberele poporului nostru, care are să între în luptă cu înverșunare mai încordată poate ca ori-cînd altă-dată!

Marea mișcare, pretutinde-ne, să va porni, cum am mai zis, după Conferința națională ce e să se țină la Sibiu în curînd.

Și până atunci însă, harnicii aradani nu stau în așteptare, nu vor să lase vînătorilor străini nici macar scurta bucurie de-a crede că să pot rățoi în largul lor prin cercurile române și că au vreme să prindă „rădăcini” în acele cercuri, — ci voinicii fruntași aradani au pornit deja și ai noștri, prin cercuri, pentru a face cunoscut poporului, care e hotărîrea sufletelor românești luminate, și a-l chema pe poporul frate, a-și urma conducătorii cinstiți, și a respinge chiar din capul locului ori-ce încercare de ispită ce i-ar veni din tabere streine și hiclene!

Luminatul bărbat Vasile Goldiș, deputatul Radnei, a fost Duminecă la Ghioroc și Miniș. Reporterul „Tribunei” care a fost de față la acele adunări, spune, că podgoria, minunata vale a viilor voioase, a răsănat de cîntece și voioșie, și să simțea în suflete setea și pornirea de luptă, cum doar nu s'a mai văzut!

Deputatul Goldiș a plecat însoțit de 10 buni soți de luptă, și cînd a sosit la Ghioroc, sute de țărani

în frunte cu preoți și învățatori, îl așteptau, și corul plugarilor din loc, condus de vrednicul dascăl Mieluța, l'a primit cu un cîntec de binevenire! Iar preotul cîntat Romul Vățian l'a salutată cu o vorbire caldă de iubire de neam!

A răspuns frumos și înălțător de inimă deputatul, apoi încercîndu-se cît au putut mai mulți pe 50 de trăsuri, au plecat spre Miniș, unde îi aștepta lume multă.

La adunarea din Miniș au venit trimișii din aproape toate comunele cercului de alegere Radna. Ba cu Românii din Ghioroc au venit și cîțiva alegători unguri să asculte și ei pe vestitul deputat, iar din Păuliș cîțiva alegători nemți! Au fost ca 2000 de oameni de față. Și în frunte protopopii Givulescu (Radna) și M. Lucuța (Șiria), apoi multime de preoți și învățatori, ca bun augur și bună arvună, că aci preoțimea nu să va depărta de singura cale dreaptă și cinstită ce îi este iertat să aibă: de a sta în umbra steagului nostru național!

Au vorbit frumos alegătorilor, deputatul Goldiș, dep. Dr. St. C. Pop, poetul Oct. Goga și alții. Și poporul s'a dus cu suflete înălțate și întărite dela sfatul cu fruntașii săi bunil

— La Chișineu a fost apoi Marți, în săptămîna asta, o frumoasă adunare națională! Chișineul alăsese acum 5 ani pe I. Russu-Șirianu, dar risipindu-să dieta abia peste un an de zile, la noua alegere Chișinenții au fost înfrinți prin volnicii colosale și prin vîrsare de riuri de bani, ca să fie scos din dietă gazetarul român! De altfel Chișineul e o cetate veche și tare a naționalismului român! Și am fi oameni slabi de n'am da dovezi c'o știm recuceri iară pentru mîndrele noastre tabere! De data asta să dă asaltul sub steagul unuia din cei mai luminoși crainici, dulce la graiu și frumos la chip: a poetului Octavian Goga!

Poetul Goga pășește de candidat pentru deputăție la Chișineu. Chișinenții pot fi de o sută de ori mîndri de onoarea ce poetul le a făcut, de-a alege cercul lor ca vatră pe care să-și razime picioarele sale în lupta națională, în care prin aceasta intră în șir cu cei mai buni ai neamului.

Poetul a mers la Chișineu însoțit de deputatul Goldiș și numeroși cărturari și redactori din Arad. Fiind zi de lucru, la adunare n'a alergat așa de mult popor, cît ar fi fost în zi de sărbătoare ori Duminecă, dar cu atît mai mult a fost de față aproape toată inteligența (cărturarii) cercului: preoți și învățatori număroși, avocați, comercianți, candid. de preoți și alții.

Frumos, cum rar alții, a vorbit meșterul de graiu Goga, apoi deputatul Goldiș, avocatul Dr. Iust. Marșeu, preotul D. Muscanu președintele adunării, și alții.

Vechiul și prea cinstitul fruntaș avocatul Mihail Veliciu, a primit pe poet în casa sa cu lacrimi de bucurie în ochi! Și cu aceeași dragoste nefățărîtă toți fruntașii locului. Să ia ca un bun augur și prețioasă arvună pentru alegere, această primire!

Poporul și trimișii comunelor cîți au fost aci, s'au întors acasă cu hotărîrea tare în suflet, a lupta luptă de eroi pentru a da mîndrului poet cartea de deputăție în mână, în ziua alegerii.

— Duminecă în 20 Martie: iese deputatul Dr. St. C. Pop la Șiria! Va fi însoțit de număr mare de fruntași români. Șirienii îi pregătesc primire care să însemne din capul locului vestire pentru rivnitorii streini, că să nu-și mai strice ghetele și să-și roadă pîntenii pe la ei, că n'au la cel

— La Șimleu fruntașii români din comitatul Selagiului și-au adunat alegătorii la o consfătuire în cerc mai restrîns, ca să se înțeleagă asupra ținutei partidului în fața alegerilor. Consfătuirea și-a arătat hotărîrea de a intra în lupta de alegere cu toată puterea, punînd candidați naționali în toate cercurile unde alegătorii români sunt ei în număr mai mare!

La Deva a fost Luni, din privilegiul așezării în scaun a noului fișpan Mara, — consfătuirea frun-

tașilor noștri din comitatul Hunedoarei, conchemați de dl deputat Dr. Vlad, hotărîndu-se asemenea organizarea tuturor puterilor în cercurile de alegere și luarea luptei cu toată bărbăția!

In Cluj a fost în 10 Martie o consfătuire de vre o 30 fruntași sub președinția președintelui clubului comitatenz român I. Pop. Au ales delegați la conferința națională ce să va ținea, și s'a hotărît a să lua în cercurile în cari Românii au majoritate, lupta pentru scoaterea de deputați naționali.

In Oradea mare s'a ținut la 10 Martie o consfătuire a fruntașilor naționali, alegîndu-și delegații (trimișii) la conferința națională și chibzuînd cum și unde să se iee lupta cu candidați naționali!

Că în Bihor să arată urite porniri din partea unor Români speculanți de foloase private, personale ale lor, pe cari voesc să le ajungă prin tîrîrea poporului pe căi necinstite în cele naționale.

Așa să vor urma ieșirile aleșilor neamului în popor și în alte părți, pe unde avem cercuri bune și popor de nădejde!

Tot Românul cu suflet mare, n'are să mai stea pe gînduri nici o clipă, că ce are el de făcut în fața acestor alegeri: Un Dumnezeu avem, și nu doi, un partid național, și nu două!

Loc pentru Români aîurea nu este, decît în taberele acestui partid!

Și mai mult ca ori-și-cînd altă-dată, astăzi cine nu-i cu noi e contra noastră! Iar cine e contra noastră, e contra binelui și fericirii viitoare a acestui popor.

Știri politice

Risipirea dietei.

Ministrul președinte Héderváry a fost Marți la Viena la Maestatea Sa și a cerut imputernicirea pentru a risipi dieta de acum, cu care nu poate lucra căci nu-i votează budget, nu-i votează nici macar îndemnizarea obicinuită pentru trebuințele de zi ale statului.

Maestatea i-a subscris hîrțile de lipsă: una prin care dieta, azi

inchisă, e chemată la ședință pe ziua de 21 Martie. Iar alta prin care în ședința din 22 Martie să risipește dieta asta, adică drepturile de deputați a deputaților de azi, înceată cu aceea zi, — și apoi să va rindui alegere nouă de deputați. Dar rinduirea asta a alegerilor nouă nu să face acum, ci va urma mai târziu să va da de știre fișpanilor ce să publică în comitatele lor.

Prin sfârșitul lui Mai ori începutul lui Iunie vor urma acele alegeri. Pân'atunci să aibă partidele vreme a să pune puterile în lucrare, a și rindul taberele!

Pentru Brad.

Nainte cu vre-o lună de zile s'a ținut la Miheș (com. Turda-Arieș) nunta tinerului candidat de preot *Teofil Giurgiuca*, cu dsoara *Sofia Șeulean* fiica dlui preot Șeulean din Miheș.

Au luat parte nuntași aleși și din partea mirelui și a miresei, printre ei și amicul nostru dl vasile C. Osvadă.

Nu să putea ca la o nuntă așa frumoasă să nu-și aduce acești slujitori ai culturii aminte de glasul ce cheamă pe frați la jertfe culturale în zilele noastre mai mult ca ori-și-cind.

Așa s'a făcut și aci, că „jocul miresei” s'a jucat privilegiind jertfe cinstite în scop cultural. S'au adunat cu jocul miresei 50 cor. pe cari dl V. C. Osvadă luându-le în primire le-a trimis Direcțiunii gimnaziului din Brad, care prin aceasta cuitînd prin noi primirea, aduce mulțumiri cinstiților miri și vrednicilor nuntași.

Azi dl Giurgiuca e preot în *Feldioara*.

Fie-i calea vieții și a păstoririi presărată cu flori și cu izbîndă în folosul cultural al neamului!

Tisza — războinic.

Dumineca trecută contele Tisza, care iese tot mai mult la iveală ca adevăratul cap al partidului nou al „muncii” și să înalță tot mai mult ca general, iar Héderváry rămîne mai mult un soldat supus lui Tisza, — a vorbit la Arad în un chip trufaș și aproape izbînd cu piciorul în poporul român! Fiindcă unii politicieni tilcuiau cele citeva cuvinte rostite de el la Oradea-mare, care sunau a bine și pentru urechile Românilor, — s'a grăbit el însuși a da desmintire celor ce așa voiau a le tilcul, și nu așa cum noi le-am tilcuit în numărul trecut al „Libertății”. Tisza a dovedit plin și îndesat că tilcuirea noastră a fost cea care a nimerit adevărul asupra lui și a gîndurilor lui!

El a spus, că pentru trebuința de unitate politică a statului, în țara asta nu să pot

suferi și alte partide politice naționale, decît maghiare! Înțelegerea cu Românii numai așa va merge, dacă Românii nu să vor mai osebi în partid național românesc, ci vor căuta să între în unul din partidele politice maghiare, și în sinul aceluia să caute a-și duce la îndeplinire dorințele lor!

Na-ți-o frîntă, că ți-am dres'o! Ca și cum tu, care ai dat cu ciomege noduroase peste picioarele unui om căzut pe mîna ta, pînă l'ai umplut de rîni, i-ai spune: de vrei să te lecui, nu te adăpostî în casa ta, unde să-ți legi și ungi ranele, ci hai bagă-le ici în căldarea asta cu apă ferbinte în curtea mea, că te las bucuros să le bagi, — c'apoi te lecui tu de ele de tot!

Și face mai departe Tisza chemare cătră archiereii nostri, că ei să iee lucrul în mîna pentru a duce poporul nostru ologit de politica maghiară, la acest lac al Siloamului, la căldarea ferbinte, și să-l bage cu picioarele în ea, c'apoi îi va binecuvînta și sfîntul Tisza și iștenul Maghiarilor!

„Ei, archiereii, trebuie să readucă poporul la alvia înțelegerii, făcîndu-l să se lapede de ori-ce nădăjduiri nenorocite pentru acest popor!...” — zice Tisza.

Adecă: De mai dorești tu, neam român, să trăești ca neam român, să te desvolți ca neam de sine, asta e o „nădăjduire nenorocită”, iar de te vei lăpăda de ori-ce nădejde a ta ca neam, — atunci poți ajunge la „înțelegere”! Și la astă înțelegere sunt dator să te ducă — chiar archiereii tăi!

„Archiereii români sunt dator să iasă din nelucrare, și să împedece ca poporul român să fie condu de proroci mincinoși, pe o cale primejdioasă!...” — spune Tisza. Ba e datoria lor să apere unitatea statului față cu „agitatorii”, și mână în mână cu noi, să-și facă și ei datoria!

Și apoi încheie:

„Eu mai fac azi cea din urmă încercare, fiindcă azi în tabăra noastră spiritele sunt aplicate încă spre împăcare (cu prețul de mai sus!) și fiindcă cred că aduc prin asta o slujbă țării mele.

„Dacă la chemarea noastră să va răspunde din tabăra lor tot cu năzuințe deosebite de noi, și dacă ei vor scăpa această clipă istorică (!), atunci chemarea noastră pacinică să va perde în pustiu, și atunci — va izbucni un războiu înfricoșat! Războiul acesta va pricinui pagube și națiunii ungurești; națiunea maghiară va avea însă totdeauna atîta pu-

tere, ca izbucnind războiul, să zdrobească și să spulbere pe dușmanii ei!”

Auzi, auzi! Adecă așa. Ne chiamă să facem „pace” cu cuvintele tunătoare a războiului care o să zdrobească și să spulbere pe toți cei ce nu s'ar supune acestei „păci”, — care numai așa să poate, dacă noi dăm lui hantătar ori-ce partid politic românesc, și intrăm în cutare căzan al unui partid unguresc, care ne încapă și ne primește bucuros, pentru a ne ferbe ciolanele spre a cădea de pe ele carnea asta valahă, ca să crească una mai „patriotică”.

Vorbă scurtă: Tisza ne vestește războiul pe moarte și pe viață! Și fiind inima noului partid e el, putem lua asta ca vestire din partea guvernului însuși alui Héderváry-Tisza.

Apoi răspunsul nostru sincer și deschis e, că: *ne bucurăm din toată inima de declarația războinică a marelui maghiar!* Că așa cum Héderváry o pornise, trăgînd cite-un paiu dulce prin gurile Românilor, sunîndu-le în urechi clopoței cu sunet amăgitor, — asta era mai primejdios și mai nenorocitor pentru partidul nostru național, căci să aflau mulți ușor crezătorii, cari s'ar fi înduplecat a păstra o ținută cu bunăvoință față de guvern și să făcea o zăpăceală mare în șirele noastre, o parte crezînd că trebuie să o luăm cu buna pe lingă guvern, și numai o parte, poate cea mai mică, nu-i credea nimic și cerea luptă aspră și mai departe! Ținuta lui Héderváry ușor putea sparge înțelegerea în partidul nostru românesc! Felul cum Tisza a aruncat cărțile pe față, a deschis ochii la toată lumea românească, și împinge napoi la locullor de buni ostași ai partidului, pe toți Românii de bunăcredință și de omenie!

De azi încolo nu vom mai avea îndoelnici, ei numai două feluri de oameni:

Români verzi și adevărați, adunați în tabără mare a partidului național, oțărîți și hotărîți a primi cu bărbăție ori-ce urgie a stăpînirii!, — și

— *ceata celor fără Dzeu și fără lege*, cu Burdea, Șegescu, Moldovan Gergely în frunte, cari nu mai țin la mîndria de neam nici cît ține la sine animalul cutare de pildă lelea vulpe care ține să fie socotită ca vulpe cu coadă lungă, și nu potaie de curte cu coada tăiată de stăpînul ce-o bucătorește...

Ne sparie fulgerăturile lui Tisza? O, Doamne, d'apoi că de zeci de ani tot printre trăznete

politice-patriotice o ducem, și uite, nu numai nu ne-au zdrobit, ci — mai tare ne-au oțelit la luptă!

Fie binevenite și ale tale trăznete, Tisza! Te salutăm cum a salutat Regele Carol glonțul de tun venit întîi dela Turci și căzut aproape de colina pe care Măria-Sa sta:

„*Aceasta-i muzica ce îmi place mie!*”

Prin foc și gloanțe să oțelește un neam nu prin trîndăvie, prin tîrire lașă, prin lingere de labe!

Dela Congregație.

Luni a fost instalarea noului fișpan al comitatului Hunedoarei, Ladislau Mara, la Deva.

După plinirea formalităților obicinuite, chemat în sală de o deputație, el a venit și și-a rostit vorbirea-program, vorbind de administrație și de felul cum dorește să fie ținute deregătorile în comitat, făgăduind a lucra în toate privințele cît poate mai spre binele de obște. S'a ferit a atinge chestia de naționalitate și politica ce o va avea în această prință.

A fost salutat de vicișpanul în numele slujbașilor administrativi, apoi dl Lazar Árpád în numele congreției. În numele Românilor a vorbit dl Dr. Vlad.

Dl Dr. A. Vlad deputat, a făcut în numele partidului național român din comitat, cam următoarea declarație:

Fiind comitele suprem esponen-tul (trimisul) politic al guvernului, nici față de dînsul Români nu pot arăta altă ținută, decît pe care au arătat-o pân'acum față de guvernul țării.

Partidul naționalist față de noul guvern a arătat o ținută neutrală mult-puțin binevoitoare, și încă nu dușmănoase. Ținuta hotărîtă a partidului să va stabili potrivit cu faptele noului guvern.

În măsura aceea, în care noul guvern va să democratizeze țara (să facă adeca, ca poporul să aibă mai multă înfrînire asupra conducătorilor și conducerii țării) prin o lege de vot universal nefalsificat, și după felul cum să v'a năzuli să deslege cererile naționalităților și pacea națională, după aceea ne v'om îndrepta și noi.

Trebuie să scot însă la iveală, zice dl Dr. Vlad, că o împăciuire cu naționalitățile, fără chezeșuirea că li-să va da puțință recerută pentru o viață și desvoltare a lor națională, nu ne putem închipui!

Cu toate că întîmplările din timpul din urmă, mai mult sunt potrivite pentru de a stîrni neîncrederea noastră față de guvern totuși vom mai aștepta și alte arătări de-ale guvernului. Eu unul prevăd că va trebui să ne întîlnim ca contrarii politici pe terenul vieții de obște! În nădejdea însă,

că ve-ți lupta cu arme legiuite și ve-ți fi un contrar loial, vă salut!

In ce privește administrația corectă și dreaptă pentru îndeplinirea căreia fișpanul a cerut sprijinul congregației, — la aceasta poate avea și sprijinul românilor.

La dorința Ungurilor dl Dr. Vlad le-a spus-o asta și pe ungurește, pentru ce Ungurii l'au răsplătit cu „eljen“-uri.

*

— La Aiud a fost instalarea noului fișpan în 7 Martie. Români au fost vre-o 60 în frunte cu dnii I. M. Moldovan, prepozit capitar delat Blaj și cu Dr. Maniu deputatul.

In numele Românilor a vorbit dl Dr. Maniu, românește, statorind punctul de vedere al Românilor, tot în felul cum dl Dr. Vlad a făcut-o la Deva: că ținuta noastră față de acest guvern să va îndrepta după faptele lui.

Suntem în așteptare.

N'avem încredere, dar nu-i arătăm încă nici încrederea. Dacă neajunsurile din trecut, guvernul și oamenii săi (fișpanii) vor ști să le înlature, pot ținea samă și de spriginul Românilor la îndreptarea spre bine a lucrurilor, — altfel îi vor întâlni în față ca luptători hotărâți contra ori-cărei nedreptăți!

Banchetul zădărnicit

din lipsa de energie și mai ales din lipsa de tact a primarului nostru.

Venirea acasă a statului major (stab-ul) regimentului nostru de casă 64., în loc să fie privilegiu de o frumoasă arătare a bucuriei ce orașul nostru o simte pentru această revenire, — a ajuns a fi tristul privilegiu al unui blamagiu pe care nu l'am fi dorit nici odată orașului nostru în fața nou sosiților soldați.

Banchetul, pentru care orașul prin reprezentanța sa, — a votat suma de 2000 (două mii) ceroane, ca să se aranjeze o sărbătoare a nou sosiților — nu s'a putut ține! Iată, pe scurt și obiectiv de ce!

Cu aranjarea formelor din afară, între cari să se desvâle sărbarea, a fost încredințat magistratul și în întâia linie primarul orașului, dl Andrae Josef.

Arangiatorii aveau să statorască între altele și aceea, că ce vorbiri oficioase să se țină? Fiind vorba de o sărbare în onoarea miliției, întâia vorbire, în chip firesc trebuia stabilit, să se țină pentru Capul armatei, pentru Majestatea Sa, la ce muzica militară răspunde cîntînd imnul Casei Domnitoare: „Doamne ține și protege patria și pe împărați!“ („Gott erhalte“...)

Ci fiindcă printre Unguri a pornit de-o vreme o prigonire a acestui imn al casei domnitoare, căci, zic ei, acesta e imn „austriac“, al „Împăratului“ Austriei, și în Ungaria s'ar cădea că Regele ungar să aibă alt imn (alt cîntec) și anume unguresc, —

au vrut să-și arate și ei pornirea contra imnului „Împărătesc“. Au mers la primarul și i-au arătat dorința lor, că, deși să va ținea vorbire pentru Domnitor, la aceea să nu să răspundă cu „Gott erhalte“ că ei nu o pot suferi, ci să se răspundă cu imnul național-maghiar „Hymnusz-ul care să începe cu: „Isten áld meg a Magyar“ (Dzeule binecuvîntă pe Maghiar!...) și nici de vorbit să nu vorbească nemțește, cum o făcea primarul german al Oraștiei totdeauna până-acum, ci — ungurește, că de aceea suntem în Ungaria.

Adecă Ungurii din loc, deși ei abia fac a patra parte a locuitorilor orașului, doreau să folosească acest banchet ca prilej pentru o demonstrație politică îndoită: alungînd întâi imnul Casei domnitoare chiar și dela un banchet militar, — a doua punîndu-și limba lor în locul celei germane, de care primarul are drept a să folosească după rînduielele din orașul nostru, ca și pe temeiul legii comunale, și apoi să înalțe imnul național maghiar mai presus de toate, făcînd pe toți, și pe Nemți și pe Români și pe soldați să dea acestui imn onoare care de data asta, la locul acela, să cădea imnului Casei domnitoare!

Și primarul orașului nostru, cu știrea și învoirea concetățenilor Sași, s'a învoit la tot ce Ungurii i au cerut! A făgăduit că va vorbi ungurește pentru Domnitor și va pune muzica locală de lăutari să cînte ea Hymnusz-ul maghiar, fiindcă cea militară n'ar face-o!

Printre invitații la banchet să aflau și 28 invitați români. Aceștia aflînd ce să pregătește, s'au adunat în preziură (Vineri) și s'au sfătuit ce e de făcut față de această arangeare dela banchet? Și înțelesul lor unanim a fost acesta:

Noi n'avem nimic în potruiva Hymnusz-ului maghiarilor, dacă ei și-l cîntă la locul său, acolo unde ei arangează ceva propriu, dar fiindcă în cazul de față, prin aceea că cer Hymnusz-ul lor în locul Imnului domnitor, ei fac din acest banchet o demonstrație politică, cu ascuțit contra Casei domnitoare, și și contra noastră a oaspeților nemaghiari dela banchet, cari încă avem imnurile noastre naționale, și cari nu-s luate în program a fi cîntate și ele — la un banchet în acest fel arangeat, care jignește simțămintele celei mai mari părți de oaspeți, — noi nu luăm parte!

Și despre asta s'a dat știre în scris arangeatorului mai mare al banchetului, dlui primar, încă Vineri, să știe să nu facă orașului cheltueli și pentru oaspeții români!

Ținuta Românilor a fost foarte corectă și cumpătată!

Căci ei tot așa de bine puteau hotărî să meargă la banchet, care e al nostru al tuturor, al orașului, și demonstrației să-i răspundă prin o contra-demon-

strație, care nime nu le-o poate lua în nume de rău! Totuși au hotărît numai a nu lua parte, și a aviza de vreme pe primar, ca să cruțe orașul de spesele cari încă nu s'au făcut pentru ei.

Dar despre minunata arangeare a banchetului demonstrație, a aflat și dl colonel (Oberst-ul) regimentului. Și era numai firesc, că la așa un banchet, miliția să nu iee parte. Sîmbătă de vreme a dat și dl colonel de știre în scris primarului, că să nu-și facă cheltueli nici pentru ofițeri, că ofițerii (vre-o 60, invitați toți de oraș), nu vor lua parte la banchet!

A urmat o pierdere de cap și de echilibru, numai ca ea. Primarul a cercat acum să repareze ce-a stricat prin lipsa sa de tact și de energie. A cercat întâi înțelegere cu Români, întrebînd sub ce condiții ar fi gata a-și retrage hotărîrea lor și a lua parte la banchet? Români i-au răspuns foarte cinstit și scurt: Tocmește ce ai stricat: Nu face din acest banchet demonstrație politică, și noi nu mai avem cuvînt a sta de parte de el!

„Bine, facem așa!“ — a răspuns primarul. Au luat apoi o deputăție de 6 Sași și 6 Unguri, cari să meargă la Colonelul Regimentului, ca să vie totuși la banchet, că nu va fi înălăturat „Gott-erhalte“, nici să va pune Hymnusz-ul în locul lui! Și au rugat pe 2 Români să vină și ei, ca martori că după această reparare a situației, nici ei nu mai au nimic contra banchetului!

Și s'au dus fruntașii Maghiari de au asigurat pe dl Colonel, că nu va avea Gott-erhalte nici o su-părare...

Dar colonelul le-a spus, că, cu toate astea, după cele întimplate, nu mai poate lua parte!

Și așa banchetul nu s'a putut ține.

*

Incheierea.

Nu ne punem să facem prețuirea acestei întimplări în toate amănuntele ei, căci de am fi numai un pic malițioși, am putea scrie multe cuvinte cari să ardă ca focul, la adresa celor-ce au făcut acest complot cusut cu ață prea albă, — ci vom arunca pe hîrtie cîteva priviri principiare.

Întimplarea cu banchetul dus în vînt, e o tristă adevărire a proiecției ce noi am făcut-o privitor la viitorul vieții împreună a celor trei naționalități în acest oraș, cînd cu alegerea de senator de pe urmă.

Vorbînd despre acest fapt (vezi »Libertatea« Nr. 38—1909) spuneam privitor la »Viitorul celor trei neamuri conlocuitoare în Oraștie«, că de aci încolo, după ce concetățenii Sași nu-și mai prețuesc rolul cel frumos ce l'au avut în tot trecutul până-acum, de a sta oarecum în tronul de onoare al acestui oraș, țînd cumpăna dreaptă între cele 3 națiuni, ci, jaluzi pe Români că-i vîd înaintînd în chip natural, pe dreptate și după vrednicia lor, au început a asupri pe acești concetățeni ai lor, — prin asta ei au stricat echilibrul bunei vieții în acest oraș, iar urmările mai neplăcute le vor fi lor, Sașilor, ca nouă

Românilor! Că noi ne mergem înainte calea noastră naturală de desvoltare, dar ei, Sașii, își vor mai putea ținea poziția la oraș, numai pe prețul unei mari jertfe: a umilirii până la pămînt, nainte a partidului maghiar! Pentru-că în Români sprijinul ce-l aveau, nu-l mai au, Români n'au de ce să le mai stee de proptele contra năzuințelor de imbulzire a concetățenilor maghiari! Iar lăsați numai ei între ei, Sașii rămîn ei mai slabi față de Maghiari.

Și oare nu să adevăre! deja această prorocie a noastră? Dar dacă concetățenii nostri Sași n'ar fi stricat echilibrul dintre cele 3 naționalități și ar ști că ei pot răzima, în zile de lipsă, pe spriginul drept și desinteresat al Românilor, — cuteza oare să vină partea maghiară să-i ceară primarului, și prin el întregii Săsimi, umilirea aceea de a alunga pe Gott-erhalte și a pune în locul lui Hymnusz-ul? De sigur că nu! Și toată răsturnarea ce a urmat, și toată situația de sigur foarte genantă pentru ei, nu urma precum a urmat!

Să fim oare proroci mai puțin nimeritori cînd spunem, că concetățenii nostri Sași vor mai ajunge încă nu odată și nu prea rar, în stări neplăcute, ca cea din privilegiul acestui banchet?

Tulburări singeroase în Rusciuc.

O crîncenă ciocnire s'a făcut în orașul bulgar Rusciuc, între oamenii poliției și ai armatei și între o ceată de cetățeni.

Un slujbaș bulgar să îndrăgise de o turcoaică minoreană și voia s'o iee de nevastă. Părinții fetei însă au cerut la lege să le dea fata napoi. Legea a rînduit ca fata să fie trimisă la părinți.

De aci hai la zarvă. S'a roscolit familia mirelui și rudeniile și pretenții și s'au pus cu toată puterea în potruiva poliției care venise să iee fata cu puterea! Și s'a făcut așa o mică răscoală de stradă, că poliția n'a mai putut face singură nimic.

S'a chemat în ajutor armata. A ieșit o companie de soldați. Poporul răzvrătit și întărit, a aruncat cu petri asupra soldaților! Un ofițer mai înalt a fost lovit de o piatră în cap. Atunci acesta, văzînd că aci s'a gătat cu buna, a poruncit soldaților să tragă foc!

S'au tras salve de foc. Indată a rămas leasă de oameni pe jos, din cari 17 morți pe loc, iar 32 răniți greu și mai ușor.

Tot orașul a fost cuprins de o grozavă ferebere! E ca în plină răscoală!

Turcoica cu logodnicul ei au fugit peste Dunăre în România.

Ca mâne-zi au plecat la Rusciuc 2 regimente dela Tirnova pentru a ține rînduiala.

S'a întimplat în această învălmășeală și încăerare și un lucru frumos din partea unui ofițer bulgar. Cînd mai marele i-a poruncit să comande foc în mulțime, el a întins comandantului său sabia sa, în semn că să lapadă de rangul său spunîndu-i:

— Eu nu pot da această poruncă. Cînd am jurat credința regelui meu, am jurat că mi-oiu apăra țara de dușmani, dar nu să trag gloanțe în frații și părinți proprii.

Țăranii nostri la Viena

la înmormântarea lui Dr. Lueger.

Mare luare aminte și loc de cinste li-s'a dat!

Joi în săptămîna trecută, după-ce nainte de amiaz încheiasem foaia și o pusesem în teasc și să tipărea, ne-a sosit din Viena o telegramă care ne aducea dureroasa știre, că *marele primar al Vienei Dr. Carol Lueger, a murit* în dimineața acelei zile, între orele 8 și 9.

Cine-a fost Lueger pentru noi?

Știind cine a fost Lueger pentru noi Români, vestea morții lui ne-a atins dureros, căci ne-am adus aminte în deosebi de zilele mari, cînd națiunea română din Transilvania, Ungaria și Bănat, acum 17 ani, luase în marele său sfat, național, în Conferința Națională, hotărîrea de a să înfățișa înaintea purtătorului Coroanei țărilor în cari locuim și noi, și a-i duce un *Memorand*, cartea plîngerilor neamului în contra stărilor de nesuferit ce i-s'au făcut prin ocîrmuitorii volnici dela Pesta! Plecase 300 de Români, între cari și numărăroși țărani de pe cîmpiile Orăștiei, cu cîțiva preoți inimoși și frumoși, printre ei!

Și ce a pătît la Viena, deputația mare românească, care avea pe Dr. Rațiu în fruntea sa, pe Dr. Lucaciu, Brote, Aurel Popovici, și alții?

A aflat că guvernul unguresc mersese nainte ei la Viena și pusese zăvoare grele pe toate ușile la cari acești trimiși ai unui neam asuprit, aveau de gînd să bată! Guvernul unguresc își pusese în cumpănă toată greutatea sa, să slujise de toate amenințările, ca deputația să nu fie primită de Domnitorul a cărui grație a mers s'o ceară, ci să fie ținută de parte de Curțile lui, ca, după asta, întorcîndu-să napoi desnădăjduită, umilită, doar-doar' s'a da cap plecat politiceii dela Pesta! Că va aduce cu sine simțămîntul, că la Viena nu mai au Români nici un pretin, nici un spriginitor, nici o nădejde.

Dar gîndul acesta al politicilor din Pesta nu s'a izbîndit pe deplin! Ei au putut face cancelaria Curții să nu primească deputația Românilor, dar n'au putut face ca Români să se întoarcă de acolo desnădăjduiți, ca și cum toată lumea din împărăteasca cetate n'ar vrea să mai știe de ei nimic!

Dr. Lueger, care era capul partidului social-creștin din Viena, și lupta și el acolo în numele multimei asuprite și nedreptățite de clica jidovită ce stăpînea marea cetate, — a trăsărit de primirea ce politica maghiară pregăti se deputației unui popor asuprit, făcînd să i-să dee o așa lovitură în inimă, și el, însoțit de fruntașii partidului său,

a mers în calea deputației românești, a călăuzit-o peste tot locul, a mîngăiat-o, a încurajat-o, i-a spus să nu desnădăjduiască, că viitorul păstrează încă și zile luminoase pe sama celor asupriți! Să lupte numai cu bărbăție! Neîncetat! Și deputația nu s'a întors din Viena aducînd în suflet acea desnădejde pe care politica dela Pesta i-o dorea!...

Prin o luptă încordată, eroică, neînduplecată, care poate fi pildă ori-cărui partid din lume, — Dr. Lueger a ajuns de-a înfrînt partidul jidovit dela putere în Viena, și a ajuns el Primarul cetății împărătești, rămînd și mai departe în toate faptele sale același *ocrotitor al celor oropsiți de soarte*, al celor asupriți! Românilor le-a dat totdeauna deosebită luare aminte și le-a arătat bunăvoință și mare prețuire, dovedită și prin legăturile ce-a căutat cu România și a pus la cale să se închee.

Deputația țărănească.

Cînd să răspîndi vestea despre moartea acestui om drept și pretin al Românilor, — un fior de părere de rău să resimți peste tot locul printre Români!

Mulțime de țărani de-ai nostri cari unii îl cunoscuse din mersul cu Memorandul la Viena, alții din scrisele foilor despre el, — ostară cu părere de rău că a murit marele pretin al poporului român Dr. Lueger! Și mulți țărani cu cari vorbeam de moartea lui Lueger, ne-au spus, că, drept semn de mulțumită pentru primirea ce el a făcut deputației românești la Viena, ar trebui să meargă acum la îngropăciunea lui nu numai domni români, ci și țărani, așa precum și în deputația cu Memorandul și țărani au fost, pe cari Dr. Lueger i-a primit, le-a strîns mîna și i-a îmbrăbătat!

Dorinței acesteia drepte i-s'a dat întrupare, cînd Români Orăștieni au hotărît să trimiță la înmormîntarea lui Dr. Lueger o deputație de 6 țărani, din Orăștie și din comunele vecine, — 2 din oraș și 4 din comunele ținutului.

Vestea morții lui la noi.

Planul era să meargă: un țaran din Vinerea, unul din Căstău, unul din Pricaz, unul de peste Murăș, și 2 din oraș. Vineri s'a trimis după ei, căci Sîmbătă la amiaz aveau să plece cu trenul accelerat (repede). Dela Căstău a și venit să meargă fruntașul țaran Filimon Udrea, dela Pricaz Ioan Stoian, pentru țărani de peste Murăș mergea Adam Ion din Techereu, din Orăștie George Silian și George

Oprean, — iar din Vinerea neso-sind cel chemat, s'a luat țaranul fruntaș din Pricaz Avram Sabău, ce era la îndemînă și gata să plece.

Sîmbătă la amiaz a plecat deputația noastră țărănească de 6 inși, toți în curatul port al poporului de aici: cu căciuli a la Mihai Viteazul, suman alb, peptar de piele, cămașa albă afară, cioareci albi, și păpuși. — Conducerea deputației a fost încredințată lui George Oprean, care servind mai mulți ani ca segert în Viena, cunoaște orașul și știe pe unde au să umble.

Cununa.

Deputația a dus cu sine o cunună prea frumoasă împodobită cu o minunată pantlică tricolor: roșu-galbăn-vinăt, lată mai bine de de-o palmă (20 cm.), foarte frumoasă, și purtînd pe ea scrisoarea: „Românii Orăștieni —

Marelui Dr. Lueger!“

Voind să punem cununa spre vederea obștei în galantarul unei prăvălii de aici, căpitanul poliției simțînd lucrul, a dat de știre prăvălierului, că îl pedepsește cu atîta bani cîți nu face prăvălia lui, de pune afară cununa lui Dr. Lueger cu tricolorul românesc!

Așa cununa n'a putut fi pusă spre vederea obștei.

— Piecînd Sîmbătă la amiaz cu trenul accelerat spre Pesta, — deputația țăranilor nostri a sosit în Viena Duminecă dimineața, fiind luată în primire de comitetul Românilor vienezi și călăuziți la curățile gratis ce le-au cîștigat pentru ei.

Prin Viena.

Frații nostri au cercetat Duminecă minunatul oraș Viena, și, apoi s'au dus la Primăria Vienei, un palat măreț foarte, — ca să ducă cununa, în sala în care era așezat cosciugul marelui mort.

I'a primit pe țărani nostri însuși viceprimarul Vienei, Dr. Neumayer, care a dat mîna cu ei cu toți și i-a călăuzit însuși pînă la „Volkshalle“, sala unde era așezat cosciugul cu Lueger mort.

— Sara (Duminică sara), Români din Viena au avut o întrunire la care a fost de față deputația noastră țărănească. Aci dl Mihai Popovici a ținut o frumoasă vorbire în care a schițat viața lui Dr. Lueger și a arătat simțămîntele de bună prețuire de care a fost încălzit marele bărbat față de Români, simțămîntele pentru cari neamul

ii talmăcește recunoștința între altele și prin deputația acestor țărani buni, ce vin din depărtatul Ardeal să petreacă la mormînt pe ocrotitorul celor asupriți, pe Dr. Lueger. Era de față și conzilierul comunal W. Schwer, om bun și apropiat lui Lueger.

A vorbit apoi conzilierul Schwer, care a spus, că partidul social-creștin, a carui cap a fost Dr. Lueger, va păstra cu sfințenie linia de ținută pe care i-a tras-o Dr. Lueger. A făcut apoi cunoscut Românilor de față, că la înmormîntarea lui Dr. Lueger, *Românilor li-s'a păstrat un loc de frunte.*

Carul românesc.

Așa a și fost. Românilor s'a păstrat un loc de onoare în uriașul cortegiu de înmormîntare a lui Lueger. Iaca cum:

Pe sicriul marelui om s'au trimis un potop de cununi din toate părțile Austriei, de cătră orașe, societăți, partide, stimători, etc. Familia împărătească și Principii, toți au trimis cununi în semn de stimă, ba și mai multe familii domnitoare streine! De tot s'au depus peste 1600 cununi! Din acestea partea cea mai mare, cam 1000, au fost trimise nainte, încă din preziua înmormîntării, în cimiterul central, unde va veni cosciugul.

Printre cununile depuse, au fost și cîteva zeci de cununi trimise de Români, atît de aici dela noi, cît și din România. Intre ele una, tare frumoasă, a deputației țăranilor români dela Orăștie.

Cele 600 cununi, ce n'au fost trimise nainte în cimiter, au fost încărcate pe 18 cară anume de dus cununi! Pe carul cel din frunte, erau cununile Curții împărătești și a Principilor și a caselor domnitoare streine.

Cununile românești au fost rînduite toate pe un car păstrat anume lor, și apoi acest car a fost așezat, ca cel dintîi înaintea carului mortuar, care ducea pe marile mort!

Și era carul românesc atrăgător de priviri în măsură mare: că de pe toate cununile filfaia mindrul tricolor român, — iar de cele două laturi ale carului, mergeau, ca străjari și soli ai poporului românesc, cei 6 țărani români orăștieni în hainele lor albe, țărănești, oprind privirile lumii întregi ası pra lor. Că în marea aceea de haine de adincă jale, negre ca durerea cea mai mare, ei cu hainele lor albe, simple, curate, băteau frumos la ochi.

Puteam zice, că precum s'a dat deosebită cinste cununilor Casei împărătești punindu-să ele în capul dinnainte al șirului de care cu cu-

nuni, — asemenea loc de onoare s'a dat cununilor românești și trimișilor noștri, fiind acelea puse ca cele dintii naintea carului cu marele mort!

După carul acesta apoi urmau trimișii români cărturari: deputații bucovineni Hormuzachi, Onciul, Siminovic, apoi deputații noștri Dr. A. Vajda și Dr. Lucaciu, și trimișii dela București și colonia Românilor trăitori în Viena.

Glasuri germane.

Toate foile germane din Viena, ba și cele din Germania cari aveau trimiși deosebiți la înmormântarea lui Lueger, scriu frumos despre luarea aminte ce Români au dat marelui lor binevoitor. Iacă câteva din acele voci:

„Lokalanzeiger“ mare foaie din Berlin, scrie:

„Au stîrnit uimire plăcută numărurile deputațiunii de Români și țărani români îmbrăcați în costumul lor național, cari toți venea în jurul și în urma carului acoperit cu cununi împodobite cu panglici în colorile românești.

„În acest fel au voit Români să-i mulțumească lui Lueger și după moarte, că i-a sprijinit până a fost în viață!“

„Vossische Zeitung“ altă mare gazetă germană scrie:

„Mare impresie (mișcare a simțurilor) a făcut carul cel din urmă cu cununile puse de Români, și încungurat de țărani români în portul lor național. Tricolorul românesc filfaia de pe toate cununile!“

„Kölnische Zeitung“ din Köln, alt mare ziar german scrie:

„Cel din urmă car a fost ținut întreg pentru cununile românești.

„Alături de car mergeau țărani români, aducînd prinosul lor de recunoștință celui ce i-a ajutat în luptele lor contra Ungurilor!“

În felul acesta e scoasă la iveală frumoasa hotărîre a Românilor orăștieni de a trimite o deputație țărănească la înmormântarea lui Lueger, — care a fost bine băgată de seamă și bine văzută și bine înțeles rostul ei.

Măreția înmormîntării.

Înmormîntarea încolo a fost așa măreață, că nici nu poate fi descrisă, a fost o arătare ca în povești, o înmormîntare mai mult ca împărătească!

Însuși M. Sa împăratul cu toți Principii a luat parte la înmormîntare, mergînd înainte la marea biserică a Sftului Stefan și acolo așteptînd sosirea cosciugului cu marele bărbat mort.

Au luat parte peste 800.000 de oameni la înmormîntare!

Cînd uriașul convoi a sosit la biserică, cosciugul a fost luat jos de pe dric (carul de dus morții) și așezat în biserică înaintea împăratului, care și-a plecat adînc capul apoi a îngenunchiat și a rostit tatăl-nostru de 3 ori pentru sufletul marelui său cetățean.

În biserică, în jurul împăratului să afla trimisul Papei dela Roma, apoi cel al împăratului Germaniei, al Regelui României, al Spaniei, al Franciei, apoi Prinții și Archiducii.

Trimisul Regelui Carol al Mișu, stătea alături de împăratul!

Pe toate casele Vienei, ba aproape din toate ferestrele ei, filfaiau steaguri negre de jale mare! Lamele de pe strade au fost îmbrăcate în vâl negru și luminau jalnic și ele toate serile cît marele mort era în sicriu. În ziua înmormîntării, pe stradele prin cari trecea uriașul convoi, lamele s'au aprins și priveau prin vâlul negru, ca tot atîta ochi plîși ce scipesc printre lacrimi pe urma marelui mort...

Toate galantarele (ferestrele mari a prăvăliilor cu mărfurile de arătare), erau îmbrăcate în negru și în ele pus chipul lui Lueger cu vâl de jale în jur!

Poliția și 8 regimente.

— Ca să țină rînduiala prin străzile prin cari avea să treacă convoiul, nefiind de-ajuns grozav de multa poliție a orașului, — au fost scoase 8 regimente de infanterie și câteva escadroane (companii) de călăreți!

Uriașul convoi trecea prin mijlocul strălucitului și mărețului spalir militar, — în vreme-ce poliția regula curgerea lui pe de lături și ținea buna rînduială!

— Iar fiindcă la noi, cînd auzi de atîta potop de poliști și de cătane scoase să țină rînduiala, și-se scoală părul pe cap, că noi nu ne putem închipui poliția (cea dela noi adecă) decît încruntîndu să la tine, scrișnînd din dinți, arătîndu-ți prășeaua sabiei ori patul puștii sau chiar făcîndu-te să guști bunătatea lor colea la coaste, — pentru ca bunii noștri cetitori să nu rămîna cu această închipuire nedreaptă, lăsam să urmeze mai jos ce scrie un gazetar ungar despre purtarea poliției și miliției în orașul cult al Vienei.

Ziarul „Az Ujság“ și-a trimis pe un redactor al său la Viena pe ziua înmormîntării, cu îndrumarea descrie cum să va face aceea, ce va vedea pe-acolo, de bine, de rau:

„Az Ujság“

despre poliția Vienei.

— „Am străbătut pe-o clipă, — zice redactorul lui „Az Ujság“, — în antișambra Casei-orașului (încăperile de nainte de-a intra în odăi, un fel de sale mari de așteptare), în care s'au înghesuit domni în cilindre încă de pe la 8 dimineața (ca să-și ciștige loc aci, deși îngropăciunea avea să se înceapă la 12 la amiază). Servitori de prăvălii grăbesc cu sute de cununi scumpe, cu panglici de mătasă. Oamenii întreprinderii de înmormîntare așează și regulează la draperii (perdele, covoare). Ameșim de mirosul tare al florilor, și ieșim afară pe trepte, la liber, și de aci primim uriașă mulțime ce a năpădit piața din fața Rathausului (a casei orașului) și de dimineața își ține locul aci, (ca să nu vie alții pe el).

„Iaca sosește miliția și poliștii, posturi pedestri (pe jos) și călare. Ei duc în deplinire poruncile căpitanului de poliție cele date după un plan bine chibzuit înainte, și le îndeplinesc cu acurateță, punctuos, dar fără brutalitate (fără a fi duri, grobiani cu cei din jurul lor), ci acuși cu o voce bună ce-ți cade bine, și care atît de mult să deosebește de duhul cunoscut al poliției noastre!, (adecă de duhul împungaci, brutal, ghiontitor, al poliției ungurești!).

„În marele fapt al înmormîntării, rînduirea ca de model (ca de muștră, așa de frumoasă!) și munca cea minunată, distinsă, a poliției, mi-a atras mai ales luarea aminte!

„Dela casa orașului până departe afară la podul Aspern, unde mulțimea să va opri și să va risipi (că nu toți merg până la cimitir, fiind acela tare departe), totul a fost întocmit și îngrijit până în amănunte.

„La colțurile de stradă stă cordon (șir păzitor) de soldați, dar șirul lor numai îndreaptă, îndrumă curgerea mulțimei spre drumurile cutari (ca să nu apuce pe alte uliți și-apoi venind napoi, să facă învălmășală!), și ca să nu încece mersul, să nu stee în loc, să nu să amestece. Iar poliția îngrijește de paza și comoditatea personală (a singuraticilor din mulțime). — Cine cere o lămurire, o îndrumare ceva, o capătă. Poliștistul vienez nu e nervos, grobian! (înțelege: ca al nostru cel unguresc!). El, poliștistul vienez, îți conduce de braț pe femeii pe la colțurile ori punctele primejdioase și le deschide drum printre caii husărești și printre carabinieri de tunari. Cum am pornit (cu trăsura) dela casa orașului, merg tot drumul și sunt uimit de rînduiala minunată, de cursul acesta aproape vesel al mulțimii!“

Așa scrie ziarul maghiar despre fineța cu care umblă în Viena față cu lumea, ori streină ori de acolo. Nu ca la noi, că fiecare poliștist, crede că atunci și-a îndeplinit mai „patriotic“ slujba lui, dacă aproape împunge pe fiecare cetățean cu care vine în ceva atingere! Așa în orașele din țară, ca și în Pesta însași.

Marti în 15 Martie s'a dat încă din Viena „Tribunei“, după care luăm unele amănunte, următoarea telegramă despre petrecerea deputației noastre de țărani la Viena:

Masă în onoarea țaranelor români.

Astăzi (15 Mart.) la amiază, cei 6 țărani români cari au luat parte la înmormîntarea lui Lueger, s'au înfățișat la primărie pentru a mulțumi pentru buna primire ce li-s'a făcut.

Au fost primiți de însuși Dr. Neumayer, (viceprimarul) care le-a îmbrăcat apoi în «Rathsstübl», cel mai căutat colț din vestitul Rathauskoller, un prînz sărbătoreț, la care au fost invitați încă, afară de cei 6 țărani români, și ceilalți ajutoari de primari și număroși sfetnici.

La masa din frunte,

ședea Dr. Neumayer, iar la stînga și la dreapta lui cite 2 țărani români. Dintre români a mai fost invitat și dl Ionel Colbazi, student universitar, care a călăuzit țărani.

Ajutorul de primar Dr. Neumayer a rostit o frumoasă vorbire în care le mulțumește țaranelor români că au venit din departare atît de mare, să zică rămas bun celui care le-a fost întotdeauna prietin! Dr. Neumayer a asigurat pe acești trimiși ai poporului român de dragostea sa sinceră!

Dl Ionel Colbazi a talmăcit aceste cuvinte românește.

Al doilea ajutor de primar, Dr. Porzer, a vorbit în numele partidului creștin social, declarînd că acest partid va rămînea credincios ținutei marelui seu conducător de-odinioară.

Le-a răspuns tuturor, nemțește, țăranul Gheorghe Oprean, fost sergent-major în Viena, mulțămînd Vienezilor, și în numele tovarășilor săi, pentru primirea prietenească.

Cuvintele necăutate ale acestui vorbitor au mișcat inimile celor de față.

După masă tuturor li s'a dat cîte un medalion în aur cu chipul lui Lueger pe el, și un Album-al-Vienei, cu iscăliturile tuturor celor de față!

Astăzi seară țărani români au plecat la Orăștie.

NOUȚĂȚI

„Ba pe dracu!...“ Din Viena să telegrafiază „Tribunei“, că Români ce au luat parte la înmormîntarea lui Dr. Lueger au fost spionați acolo de agenți ascunși trimiși din partea guvernului maghiar.

Între altele un astfel de agent s'a apropiat în cimitir de deputatul Dr. Lucaciu, și voind să scoată ceva dela el, l'a întrebat pe ungurește:

— „Ați venit mulți, dle deputat?“

— „Vino și dta cu noi și vom fi mai mulți“, — i-a răspuns mîndrul Român, fără a mai sta cu el de vorbă.

Și, pe semne același șpion s'a apropiat de țărani noștri întrebînd pe unul din ei, I. Stoian (din Pricaz):

— De unde sunteți, bade?“

— „Dela Orăștie“ — a răspuns țăranul.

— Dela Orăștie, din Ungaria. Așa-dară sunteți Unguri? — a întrebat șpionul.

— Ba pe dracu! — a răspuns încruntat voinicul nenea Stoian și a întors spatele la spurcăciunea ce-l ispitesc.

Drumul Seghedinului... Duminică redactorul Tribunei din Arad dl Constantin Savu, a plecat la Seghedin pentru a-și împlini osînda de 5 luni arest de stat la care e

osîndit pentru un articol publicat în „Tribuna“ pe vremea cînd dsa iscălea foaia ca redactor răspunzător.

Ajute-i Dzeu să treacă în pace peste osînda ce-l apasă.

Cu lumini în mîni și cu capetele descoperite!... Tot din umblarea fraților țărani la Viena mai avem de spus și următorul amănunt frumos:

Ei au ținut ca la acea înmormîntare domnească în lume străină, să închipe pe adevăratul țaran român, nu numai în ființă, ci și în obiceiurile sale dela morți.

La acea înmormîntare, toată lumea mergea cu cilindrele cele negre și nalte pe cap, cu mînuși negre și — știi ca la paradă împărătească, nu altă!

Numai cei 6 țărani români orăștieni mergeau cu capetele descoperite și în mîni cu lumini mari aprinse, și cu capetele plecate, așa cum să duc oamenii la noil

Și prin asta au atras mult luarea aminte asupra lor și au stîrnit admirație pentru obiceiul acesta e-vlavios al poporului nostru!

Foarte interesante sunt amănuntele pe care țărani nostri întorși dela Viena, — sosiți abia azi, Joi dimineața, — ni-le povestesc. Ei vin foarte mulțumiți de luarea aminte ce li-s'a dat.

Le vom cuprinde pe toate în mînunchiuri alese și le vom da cetitorilor „Libertății“.

Iar într'un număr viitor al „Foi Interestante“ vom aduce chipul lor, toți împreună, cu cununa și tricolorul.

Casina română din loc își va ținea adunarea gen. în 3 April n. în localitățile Casinei, — ceea-ce să amintește de nou dlor membri.

Pomplierii voluntari din Orăștie, își țin adunarna generală anuală acum Duminecă în 20 Martie n. la oarele 2 d. a., — lucru asupra căruia să atrage de nou luarea aminte a celor ce să interesează de această corporațiune de bine.

Sărăcia de sînge

această boală tăcută, trebuie încetată cu ajutorul **Emulziei-SCOTT** oleiu de știucă, înainte de ce ar prinde putere prea mare asupra trupului!

Fața își capătă roșata, să umple, și voia de viață revine spre uimirea tuturor cari folosesc înflă-oară

Emulzia-SCOTT

Materiile cele mai curate cari îmbogățesc stau în calea anemiei (sărăciei de sînge) făcute prin procedura Scott să fie gustoase și mistuibile, — formează taina **Emulziei-SCOTT** cele cu renume peste toată lumea.

Emulzia-SCOTT e cea mai distinsă! Prețul unei sticle orig. 2 K 50 fil. — Să capătă în toate apotecele. —

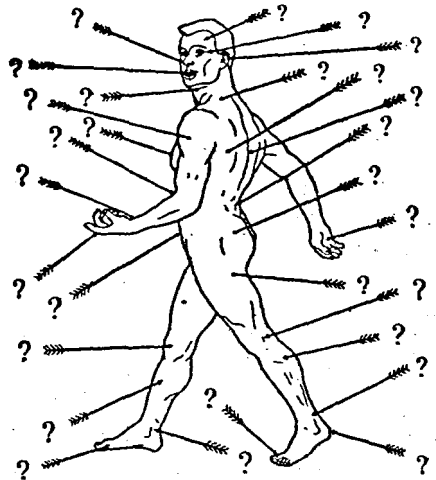
La cumpărarea Emulziei, luați sama să alba marca de scutire alui Scott: Pescarul!

Cu numai 1 cor. 50 fil. dăm aceste foi: „Libertatea“, cu „Foaia Interesantă“ și „Tovărășia“, oricui pe aceste 4 luni: Martie, April, Maiu și Iunie, — timp în care vor cădea alegerile pentru dietă și deschiderea dietei celei nouă.

Grăbiți a le abona pe sama tuturor cetitorilor de prin comune, mai ales pe sama acelor cetitori ce-s și alegătorii. Că bună hrană sufletească le dați prin această!

Te săgetează?

(482) (Ai dureri?) 20-20

I. Fluidul Elza alui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile; repede și sigur vindecă: reumă (spurc), slăbie de nervi, junghiuri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțeală, durere de ochi, migrenă, și multe nepomenite aci! Fluidul Elza alui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de pept și gt, și morburii din curent ori răceală. Adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller“. 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5, franco.

II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de poftă, arsuri de fiere, greață, amețală, răgăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. — 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa:

Eugen V. Feller, apotecar Stubica-Centrala 119 (comit. Zagrab).

Cărămizi și Țigle

să află în magazinul nostru din **BISTRIȚA, piața cailor Nr. 9,**

cu următoarele prețuri:
o mie de cărămizi { în magazin . . . K 28
 { în wagon la gara din Bistrița . . . K 34
o mie țigle (șirepuri) { în magazin . . . K 15
 { în wagon la gara din Bistrița . . . K 16-40

Cărămizile și țiglele (șirepurile) sunt de calitate superioară, **lucrate și arse foarte bine,** din vestitul lut mălos ce să află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată să efectuesc prompt. Prețul să rambursează, dacă nu să statoresc altcum condițiile de liferare.

Probe la cerere să trimit.
 (444) **Societatea** 18-20 acționară de cărămidărie din Bistrița (Beszterceze).

Dare de samă și mulțumită publică.

In numele comitetului arangeator a balului mascat arangeat de tinerimea română din Orăștie în 19 Faur a. c., prin aceasta publicăm următoarea dare de samă:

Diferința intratelor și-a eșitelor a rezultat venitul curat de 257 cor. 50 fil. care sumă s'a administrat

ambelor biserici române din loc în părți egale.

Totodată exprimăm mulțumită și pe calea aceasta marinimoșilor domni cari au contribuit cu următoarele suprasolviri și anume:

Dr. Aurel Vlad, 20 cor., Cornel Demeter, 15 cor., Dr. Cornel David, 10 cor., Dr. Aug. Deak 10 cor., Dr. Romul Dobo, 10 cor., Ioan Iancu, 10 cor., Dr. Ioan Margita, 10 cor., Dr. Silviu Moldovan, 10 cor., Dr. Aurel Muntean, 10 cor., Dr. Nicolae Olariu, 10 cor., Valer Orbonașiu, 10 cor., Virgil Vlad, 10 cor., Dr. Romulus Boca, 10 cor., Dr. Stefan Rozvan, 7 cor., Iulian Vulcu, 6 cor., Simion Corvin iun., 5 cor., Bogdan, căpitan, 5 cor., Schul Zsiga, 5 cor., Niculae Opincar, 5 cor., Szász Benedek, 5 cor., Iulius Eisenburger, 5 cor., Dr. Dim. Trutia, 5 cor., Traian Jarca, 5 cor., Dr. Petru Puican, 5 cor., Dr. Sever Orbonaș, 5 cor., Krängel Nándor, 4 cor., Dr. Schul Viktor 3 cor., Mihail Radu, 3 cor., Lobstein József, 3 cor., Elie Popoviciu, 2 cor., Klausner Jakab, 2 cor., Aurel Mureșan, 2 cor., Dr. Pinteia, 1 cor., Eft. Costescu, 1 cor., Fränk N. 1 cor., Iosif Dumitru, 1 cor.

In fine ne exprimăm sincerile mulțumite doamnelor Veturia Lapedatu și Anuța Vlad și dlor Nicolae Tenase, George Drăganescu și Rudolf G. Brassai pentru binevoitorul sprijin cu care au contribuit la arangearea balului. (675) 1-1

Orăștie, la 9 Martie 1910.

Pentru comitet:

Dr. R. Boca. Coriolan Pop.

Nr. 9005-909.
 Conzst.

Anunț de esarîndare.

Bunul comasat din comuna Cut, aparținător fondului Seminarial în mărime de 288 iugăre 440 org. □ loc arător, 210 iugăre 190 org. □ finat, rituri și grădini, 247 iugăre 313 org. □ pășune, 9 iugăre 140 org. □ vie, — administrat de prea Veneratul Conzistor Metropolitan din Blaj, să va da în arîndă pe calea licitațiunii publice pe 6 — șeasă — ani succesivi dela 24 April 1911 până la 24 April 1917.

Licitația publică să va ținea în Blaj la 29 Martie 1910 st. n. la oarele 10 a. m. în cancelaria advocațională din curtea metropolitană. Prețul de esclamară va fi 10.000 cor. sub care preț de arîndă bunul nu să va esarînda.

Condițiile de esarîndare să pot vedea în cancelaria subscrișului și la Administrația Centrală Capitulară.

Cei-ce doresc a lua parte la licitare sunt datori a depune vadiu de 10% din prețul de strigare, adecă 1000 cor. în bani gata ori în hîrtii de valoare notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris până la acel termin, să vor face pre lingă accludarea vadiului amintit și pe lingă declarația, că oferentul cunoaște condițiunile de esarîndare. Blaj la 5 Martie 1910.

Dr. Iuliu Mantu,
 (665) 1-2 advocat arhidiecezan.

Dare de samă și mulțumită publică.

La concertul ce l'a arangeat corul mixt țărănesc al bisericii rom. gr.-or. din Romos în 13 Febr. n. a. c., au binevoit a contribul, resp. suprasolvi următorii domni.

Dr. A. Muntean, 5 cor.; I. Drăgan, subn. 3 cor.; V. Motoașcă, subn. cor. 260; C. Baicu, dir. șc. cor. 180; Dr. A. Amlacher, preot cor. 180;

Corn. Grădină, not. cor. 160; Tr. Jarca veterinar cor. 160; N. Voina, inv. cor. 160; A. V. Topan, of. cor. 160; P. Truca, not. cor. 140; Av. Dubleş, inv. cor. 140; G. Mariuț, Cluj, cor. 120; C. Traszthal 80 fil.; N. Lazar 80 fil.; Dșoara Maria Lazar 80 fil.; Nasta, gornic sup. 80 fil.; N. Herlea 80 fil.; N. Tanase 1 cor.; N. Lupea 80 fil.; I. Fleșeri 80 fil.; I. Roșu I. Constantin 80 fil.; N. Roman, preot 80 fil.; I. Nasta, gornic sup. 60 fil.; N. Botean, inv. 60 fil.; și V. Basarab, inv. 60 fil.

Primească și pe această cale toți domnii contribuitoari și suprasolvitori, cea mai sinceră mulțumită.

Romos, la 28 Februarie n. 1910.

In numele corului: **Sabin Safta,**
 (608) 1-1 dirigent.

„Jiana“ institut de credit și de economii, societate pe acții în licuidare.

Prin aceasta se aduce la cunoștință, că «JIANA» institut de credit și economii, soc. pe acții în Petroșeni, conform hotărîrii adunării generale a acționarilor din 21 Dec. 1909 se desființează și deci în înțelesul §. 202 al legii com. ung. se învîță creditorii numitei bănci, să-și însinue pretenziunile lor în decurs de șase luni dela ultima publicare a acestui aviz.

Petroșeni, la 5 Martie 1910.

(670) 2-3 **Licuidatorii.**

Mulțamită.

Suprasolviri la producțiunea teatrală aranjată de corul bis. din Biscaria la 5 Martie în Piski: Fáy Béla 10 cor.; Nicolai Radesitz 3.40 cor.; George Popovici pr. Lesnyek 4 cor.; Nicolae Tanase funcționar la Ardeleana 2 cor.; Iacob Tanase conduc. de mașină 2.20 cor.; Dionisiu Bobeiu preot 2 cor.; George Popovici preot, Sânt-Andras 1.20 cor.; Gutt testvérék Pisk 1.40 cor.; N. Ferber comerciant 1 cor.; N. Pataki 2 cor.; Steiner József 2 cor.; Magurean Maria 1 cor.; Dna Bodor 40 fil.; N. Schlett 1.40 cor.; Nicolae Tumere 1.20 cor.; N. Bordan 20 fil.; Nicolae Pepenar 80 fil.; Bobeiu Simion 40 fil.; Adam Lula preot, Biscaria 2 cor. Venit curat 96 coroane. Budean Nicolae a dăruit un poli-candru în valoare de 100 coroane. Pepenar Nicolae, aparate pentru sft. serviciu în valoare de 36 coroane., mulțamitor! **Adam Lula** (679) 1-1 preot.

Picături de stomac BRADY!

provăzute cu marca **Sfta Maria** dela **Mariaczell**, căror poporul le zice picături de stomac de **Mariaczell**, s'au valorat de 30 ani așa, că nu pot lipsi din nici o casă. Efect minunat la **durere de stomac**, ardere și zgîrciuri de stomac, înfundare, durere de cap, vomare, nesomn, lipsă de sînge, etc.

Să capătă în toate farmaciile. — O sticlă mare 1 cor. 40 fileri, o sticlă mică 80 fileri; 6 sticle 5 cor.; 3 sticle duble 4 cor. 50 fileri, franco, trimite preparatorul

C. BRADY, — Apotecă la „Regala Ungariei“, **Wien, I., Fleischmarkt I. (depot 241).**

Grijiți să fie marca **Fecioara Maria** dela **Mariaczell**, pe pachetarea roșie și subscrierea de pe chipul de alături. (606) 7-10

Crișmă și boltă cu trafică de arîndat! 2 — 3

Subscrisa, din pricină că soțul mi-i dus în America, ne-mai putîndu-o purta singură, — dau în arîndă *crișma și boltă cu trafică* ce o am în comuna *Vaidei* (îngă Orăștie), comună mare (365 case). Crișma să află la loc bun.

Aș da cu ea împreună în arîndă și moșia, dacă i-ar trebui arîndașului, dacă nu, să dă și deosebit.

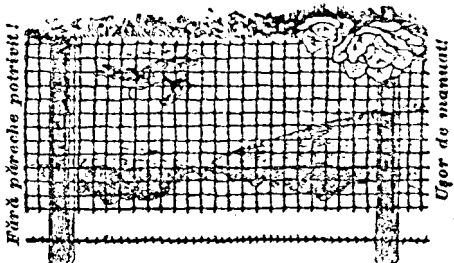
Vuța lui **George Gavrilă** în **Valdei** (p. Orăștie Szászváros)

Am de vînzare o mașină de vapor

pentru îmblătit, tare de 8 PH. (puteri de cai), cu ridicătoare de pae din fer, și sfărmator de luher de Hoher Nr. 4, e din Fabrica trenurilor statului. În stare foarte bună. Cu mașina dau toate uneltele ce să țin de ea. O vînd foarte ieftin; plată în rate. — Adresa:

Emil Buzan, proprietar în Cistelee (Csehtelke, u. p. Báld)

Garduri, tare ieftine! Producție indigenă!

Nenumărate scrisori de mulțumită adevărate că **Tesetura de drot „Hungaria“** e neîntrecută, distinsă! Să face din drot răsucit. Prețul pe metru pătrat 30 fileri și mai mult. Să comandă numai la fabricantul **ALEXANDER HAIDECKER**, fabrică de funii de drot și de garduri de drot. **Budapest, VIII. Ūllői-ut 48/85.** Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog gratis și franco, ilustrat. (639) 4—10

PODAGRĂ și REUMĂ
dureri reumatice, de spate, săgetări, junghiuri, împunsături, dureri de picioare și de nervi, și toate durerile de acest fel venind din curent ori răceli, — au leacul cel mai sigur și simplu în unsoarea *Gaultheria alui Őrkény*, cum adevăresc mii de scrisori de mulțumită. Un tub (țevă cu unsoare) 1 cor. 60 fil., 3 tuburi franco cu 5 cor. prin rambursă. A să cere numai la *Apoteca „APOSTOL“ din Budapesta, VIII. ker. József-körut 64 ss. Depot 91.* (490) 9—10. I.

Publicațiune.

In comuna **Orlat** să va ținea **tîrgul de țară** în **24 Martie n. 1910.** In aceasta zi să ține împreună cu tîrgul de mărfuri și **tîrg de vite** de tot soiul. **Orlat, în 2 Martie 1910.** (677) 1—1 Primăria camunală.

Am de vînzare VIȚĂ DE VIIE, altoită în verde, cu rădăcină și fără rădăcină. Soiurile sunt: **Iardován** (Gornis), **Mézesfehér**, **Rizling italian**, **Furmint (Som)** și **Muschat, Ottonel.** :-:-: Prețul e: 1000 altoi cu rădăcină, care nu au lungime mai mare ca 50 centimetri, 200 cor., sau: suta cu 20 cor. Fără rădăcină, tot soiurile acestea cu 100 cor. mîia. Cine are lipsă să se adreseze la **TEODOR PERV și soții**, proprietari de vițe în **Ternova** (Arad megye).

PROPRIETARILOR de VII!

In nisip ori în pămînt lutos. Cel-ce orea să își vîndă vinurile totdeauna repede și cu preț bun, să pună și pe pămînturile ardătoare vițe „*De-laware*“, — și dacă firele ce-și lipsesc (din viile ce le are azi) le umple cu vițe de asta, vinul așa mestecat va fi așa fin, că trece repede și cu preț!

Asta o doredim cei care producem deja și o adevăresc marii negustori de vinuri, cari cumpără hecto cu 60—80 cor., de s'ar produce și pe 100 de mii de jugăre! Și nestropită a dat anul trecut rod mare, fără peronosporă, cite 35 hecto pe jugări

Catalog de vițe gratis și franco!
Proprietarul **NAGY GÁBOR** mare de vii: în **Kolj** (comit. Bihor).

Stație de postă, telegraf, telefon.
Scrie: românește, ungur., nemț., croaștește, sîrbește. (676) 1—4

STRĂMUTARE DE LOCAL.
Aduc la cunoștință onoratului public, că atelierul meu de **costume săliștenești** care îl aveam până acum în piață, (în casele *Takarékpenztár*-ului), **l'am strămutat** în casele proprii, în strada *Promenadei* Nr. 13.

Rog a fi cercetat cu încredere de onorații mei mușterii doritori a avea frumoase costume săliștenești

2—3 **Dumitru Jurca**, croitor de costume săliștenești în *Orăștie*, strada *Promenadei* 13.

Colosală greșală
a făcut, cine n'a fost atent, și la durerile reumatice, la împunsături, săgetări, dureri de spate și șele, dureri :-: de oase, în loc de veritabilul :-: **REPARATOR Kriegner** a folosit ceva imitații! Recomandăm dar de grabă ori-cărui bolnav de reumă și ori-cui, care suferă de boalele numite, pe urma răcelii ori curentului, să folosească îndată adevăratul **REPARATOR Kriegner** pe care îl prepară numai **Apoteca Kriegner**, **BUDAPEST Baros u. 2.** Așadar aci să se adreseze scrisorile de comande. O sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor. Pe postă franco 5 sticle mici 5 cor. sau 3 mari cu 6 cor. Acest leac distins și vechi e mai bun ca ori-ce *franzbrantvein*, că și după o singură frecare, vindecă, și nu numai alină, ci și înceată durerea.

La comande ai grijă la adresă, ca (645) să nu capeți o imitație! 5—8

Adresă pentru telegramă: **SOCACIU, Világos.** Telefon Nr. 12.

MANIPULĂȚIE CURATĂ!

Poftim comandați pe sărbători **VIN VERITABIL** produs succesiv pe dealurile *ȘIRIA-Măderat*, care totodată e cel mai bun și mai renumit între vinurile din țară!

Expedez în cantitate dela 50 litre în sus prin rambursă, în buțile mele proprii, pe cari le dau împrumut cumpărătorilor.

La cumpărare de-odată în cantitate mai mare, de 3 Hekto sau mai mult, dau și pe credit.

Prețurile, socotind calitatea vinului, sunt foarte moderate:

Vin din 1909, de soiuri . . . 33—40 fil. litru.
Vin vechiu de mai mulți ani, 48—56 fil. litru.

La eventualele comande fiecare să va convinge despre cele zise sus.

Cu distinsă stimă **Georgiu Socaciu**, comisionar al vinurilor *Șiria-Măderat VILÁGOS* (Arad megye). (673) 1—5

SERVIRE CONȘTIENȚIOASĂ!

CALITATE GARANTATĂ!

Cea mai bună, sigură și ieftină pompă de fîntini în lume, e fîntina cu lanț „**OMEGA**“

Că dă apă foarte multă, Că o pte purta un copil, Că nu înghiață, Că nu să strică nici-cînd, Că ori-cine și-o pte pune și ține în bună ordine.

3 ani chezeșie!
Catalog gratis!
Intreprinderea: 2—10 „Magyar lánckut vállalat“ **FARKAS J.**, Budapest, *Felső-Erdősor* 12.

Cumpăr piei de vită!
Țăranilor proprietari de vitel, cari aveți piei de vînzare și voiți să căpătați prețurile cele mai bune ce să dau pe ele, să veniți cu ele la subscrisul, care vi-le plătește după greutate, cu prețurile făcute în capitala țării, în *Budapesta*! Prețuri pe cari nu le căpătați la așazișii hăzuari cu piei! (633) 6—10

ARTHUR SCHMIDT m. pielar în *Orăștie*, peste ulița de baia de aburi.

(604) 3—

AGENȚIA PRINCIPALĂ, REPREZENTANȚA ȘI DEPOZITUL FABRICEI DE MAȘINI REG. UNG. :: A STATULUI ::

Tot felul de mașini economice, ca: mașini de îmblătit duse cu motor cu abur, de tras ori de învîrtit cu brațele, — apoi: mașini de secerat, de cosit, de sămănat; pluguri, săpători, triere, sfărîmătoare de cucuruz, tăietoare de tulei și de napi, și altele, — toate să pot găsi la

SAMUII GOLDMANN. negustor de lemn, depozit de petri de moară, olci și ourele de mașină în **ORĂȘTIE (Szászváros).**

O CARTE PREȚIOASĂ CU TOTUL GRATIS

și încă franco în cuvertă închisă, capătă dela noi tot cel-ce ni-o cere! Jerfa asta o aducem, ca omenimea suferitoare să o facem atentă la modul de vindecare electric! Mulți bolnavi încă nu știu că: *slăbia generală de nervi, reumatismul, neuralgiile, conturbările nervoase de mistuire, nesomnul, durerea de cap, toate felurile de slăbii și multe boale de femei*, să vindecă minunat prin curentul galvanic (electric).

Cartea, pe care o trimitem ori-cui

= GRATIS ȘI FRANCO =

în cuvertă, fără nici un obligămint pentru primitor, — nu e un catalog de prețuri, ci o confortnă științifică ușor de priceput, popular scrisă, de înțeles pentru ori-cine. — Cereți-o dela:

Inst. de ord. medical „**ELECTRO-VITALIZER**“ **Budapesta**, *Semmelweis u. 4, fêlemel. 51.*
Ore de ordinațiune: în zile comune dela 10—1 și dela 3—6, în *Duminoc și sărbători* dela 11—1.

Cupon pentru carte gratis! Tale-l și-l lipeste pe-o corespondență!

Inst. medical „*Electro-Vitalizer*“ *Budapest, Semmelweis u. 4, fêlemel. 51.*
Rog a-mi trimite, franco, închis, cartea despre „*Cura modernă electrică*“, pentru bărbați ori pentru femei.

Numele..... Comuna și posta.....

Casă de vânzare.

Casa din Orăștie drumul-terii, sub Nrul 53, constatătoare din două odăi, cugă, șură de zid acoperită cu țiglă, 2 cotețe de porci, grădină, fântână, pivniță, să vinde din mână liberă.

Informațiuni dă proprietara casei. 2-3 (666)

INVĂȚĂCEL

Să primește un învățacel la: **Nicolae N. Țintea**, com. Saliște (comitatul Sibiiului).

POPORUL

instituit de credit în Seliște acordă împrumuturi ipotecare (pe întabulare) cu 7% iar alte feluri de împrumuturi cu 8% fără alte adausuri, fără proviziuni!

Pentru Sebeșul-săsese și jur mijlocește împrumuturile ipotecare dl **Dr. Dumitru Stefan**, avocat, Sas-Sebeș.

„POPORUL”

inst. de credit și economii, Seliște Szelistye, (Szeben m.) (621) 6-10

VÎND vinuri ardelenesti: afară din hotel, cu 30 cr. litrul. — Iar la cerere de cel puțin 60 litri dau cu preț dela 22 cruceri în sus!
HANS STEPHANI
Hotel „Transilvania” Orăștie. (656) 2-10

Anunț: Moară cu roată, firez de tăiat scinduri, mașină de lână, moară de sămânție, toate minate cu apă, apoi culină cămară lângă moară, și un edificiu cu 5 chilii să află de vîndut la prețul din Merișor, (p. u. Petroșeni. (658) 3-3

Subscrisul primesc numai de 1-2 învățacei la măsurit
Dumitru Martin
măestru măsar în Orăștie.
Cine dorește călătorie bună și iute — de plăcere — în

6 zile la America
acela se ceară îndrumări românești dela
FALK și Comp.
(600) cancelarie românească 11-2
Hamburg, Raboisen 30.

„GLORIA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Pui.

CONVOACARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „GLORIA”, societate pe acții în Pui, să invite la a III-a adunare generală ordinară, care să va ținea în 21 Martie v. (3 Aprilie n.) a. e., la 9 ore a. m., în localul institutului.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Raportul Direcțiunii și a Comitetului de supraveghiere.
2. Aprobarea bilanțului pro a. 1909, și darea abso-

lutoriului Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere.

3. Distribuirea profitului curat.
4. Alegerea a patru membri în direcțiune, pe un period de 6 ani, în locul celor sortați.

Domnii acționari, cari vor participa la adunarea generală, în conformitate cu §. 25 din statute, să avizează a depune acțiile și plenipotențele la cassa institutului, sau la »Cassa de păstrare« în Săliște, sau la »Cordiana« în Fofeldea.

Din ședința direcțiunii, ținută la 26 Februarie 1910.

Direcțiunea.

Contul Bilanț. — Mérleg-számla.

Activa. — Vagyon.

Pasiva. — Teher.

	K	fl.		K	fl.
Cassa — Pénztári készlet	4.128	28	Capital social — Részvénytőke	60.000	—
Cambii — Váltótárca K 198.630·65			Fond de rezervă — Tartalékalap	5.371	18
Împrum. hipot. — Jelzálogkölcson K 17.306·—			Fond de binefaceri și penziuni — Jótékonycélu és nyugdíjalap	53	80
Co Curent — Folyó-számla K 25.426·73	241.363	38	Depuneri — Betétek	63.953	05
Mobilier — Felszerelés K 2.436·12			Reescompt — Visszleszámítolás	111.211	—
Amortizare — Leirás K 243·61	2.192	51	Diversi creditori — Különféle hitelezők	2.568	53
Interese anticipate la reescompt — Előleges kamatok visszleszámítolásnál	1.716	41	Interese anticipate — Előleges kamatok	3.613	93
Interese restante — Hátralékos kamatok	2.134	75	Profit curat — Tiszta nyereség	6.722	93
Diversi debitori — Adósok	1.378	35			
Cucuruz în magazin — Tengeri készlet	580	80			
	253.494	48		253.494	48

Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla.

Spese. — Kiadások.

Venite. — Bevételek.

	K	fl.		K	fl.
Interese: — Kamatok:			Interese: — Kamatok:		
după depuneri — betétek után K 3.015·46			după cambii — váltók után K 14.211·42		
după reescont — visszleszámít. után K 6.909·33			după obligațiuni — jelzálogoskölcsön után K 1.568·83		
după fond. de rezervă — tart. alap „ K 208·64	10.133	43	după Co curent — folyó-számla után K 1.346·30	17.126	55
Spese: — Költségek:			Venit la cucuruz și proviziuni — nyereség tengerinél és jutalékok	5.797	61
salare — fizetések K 1.906·74					
chirie — lakbér K 600·—					
tipărituri, spese div. — nyomtatv. és măș costuri K 1.478·62	3.985	36			
Dare: — Adó:					
directă și contrib. — egyenes és községi K 1.408·69					
după inter. de depun. și Co curent — betétek és folyó-számla kam. után K 430·14	1.838	83			
Amortizare — Leirás	243	61			
Profit curat — Tiszta nyereség	6.722	93			
	22.924	16		22.924	16

Pui, la 31 Decembrie 1909.

Dr. Toma Ienciu m. p.
director.

Dim. Sgăvêrdia m. p.
contabil.

Ioan Opreș m. p.

Matei Simihai m. p.

Petru Stefanescu m. p.

Ionifă Ianc m. p.

Matei Dan m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine și exacte.

Pui, la 4 Martie 1910.

Constantin Herfia m. p., președinte.

Mihail Muntean m. p.

Draghiciu Alicu m. p.

Editor și redactor responsabil: **Ioan Adam.**

„Tipografia Nouă” în Orăștie.